

17320612

**Senatsbeslutning om at udsende
en professor og to studenter fra Videnskabernes Akademi
samt geodæter og probermestre på den Anden Kamtjatka-ekspedition**

Det Russiske Videnskabernes Akademi, grundlagt i Skt. Petersborg i 1724 på Peter den Stores eget initiativ, kom til at spille en væsentlig og i stigende grad selvstændig rolle for planlægningen, omfanget og forløbet af den Anden Kamtjatka-ekspedition, selvom det først relativt sent blev inddraget. Ideen om at medsende en særlig akademisk gruppe på Berings ekspedition blev første gang officielt formuleret i den her oversatte senatsbeslutning. Den viser ikke blot den oprindelig påtænkte beskedne størrelse af den medrejsende akademikergruppe, men også at Akademiet endnu var en institution der overvejende beskæftigede udenlandske specialister. Op gennem 1700-tallet, fra og med den Anden Kamtjatka-ekspedition, blev ekspeditioner til forskellige egne af det russiske imperium en væsentlig side af Akademiets virke.

Det originale dokument findes på det Russiske Statsarkiv for Gamle Aktstykker (RGADA) i Moskva, fond 248, reg. 32, bog 2027, s. 90-90v. Det er oversat efter VKE 1, s. 122-123. En tysk oversættelse findes i W. Hintzsche, N. Ochotina Lind og P.U. Møller (red.) *Dokumente zur 2. Kamčatkaexpedition 1730-1733. Akademiegruppe*, Halle: Verlag der Franckeschen Stiftungen zu Halle 2004, s. 24-26.

Oversættelsen © Peter Ulf Møller og Natasha Lind

I henhold til Hendes Kejserslige Majestæts befaling i eget navn fra 17. april indeværende år 1732 vil kaptajnkommmandør Bering atter blive udsendt til Kamtjatka. Han har blandt andet udbedt sig to geodæter til denne ekspedition.¹ Som det fremgår af det landkort som professor i matematik Delisle fra Videnskabernes Akademi har forelagt,² er der endnu mange observationer at gøre i disse nye og hidtil ukendte egne. Dertil hører en sandfærdig beskrivelse af de derværende folkeslag og deres skikke, samt af jordens frugter, som ikke er blevet foretaget af Bering under hans første ekspedition og heller ikke af nogen anden før ham.

For at det her nævnte ikke skal forsømmes, har det Regerende Senat, i betragtning af at Bering nu skal udsendes, om end med andre opgaver, befalet at sende et dekret til Videnskabernes Akademi om at Akademiets forsamling udpeger et af sine medlemmer, en professor, til at ledsage Bering, sammen med de behørigt astronomiske og øvrige instrumenter og rørformede kikkerter, samt med to russiske studenter, som på forskellige steder undervejs vil kunne bestemme længdegraden ved observation af Jupiters måner. Senere, når de har fået erfaring, vil de så selv kunne blive professorer. De skal ligeledes sørge for en ordentlig geografisk beskrivelse og undersøgelse eller anmærkninger om jordens frugter, både mineraler og metaller, hvis sådanne findes, samt det botaniske. Desuden skal de have tilforordnet de geodæter, som det på Berings anmodning er befalet at udsende, og som allerede for nogle år siden er blevet udsendt til Jakutsk og Okhotsk, hvor de befinder sig nu. Til professoren knyttes ligeledes probermester Gardebol, der allerede i 1727 blev udsendt, og som i et brev fra Okhotsk af 7. april 1731 har meddelt, at han begiver sig til Kamtjatka.³ Derudover skal to eller tre mand fra bjergværkerne i Jekaterinburg med erfaring i eftersøgning og prøbering af malm udsendes sammen med de behørigt instrumenter og materialer, så de på givtige findesteder for metaller og mineraler uden at spilde tid kan undersøge store prøver og se om de virkelig giver udbytte.

Hvordan alt det ovennævnte skal iværksættes, herom skal hele Videnskabernes Akademis forsamling sammenskrive en fuldstændig instruktion, som skal afleveres på russisk til Senatet. Når

det er sket, vil den tilsvarende ordre om udlevering af køretøjer til rejse over land og skibe til over vand samt om løn blive udstedt med velvilje, således at de der er udsendt til så fjerne steder med lyst kan yde deres tjeneste og stræbe for Ruslands ry og i særdeleshed til gavn for Hendes Kejserslige Majestæt.

Andrej Usjakov
Fyrst Ju. Trubetskoj
Grev M. Golovkin
Vasilij Novosiltsov
Semjon Sukin

Oversekretær Ivan Kirilov⁴

Underskrevet 12 juni 1732

¹ Se dokument **173012XXC**.

² Joseph Nicolas Delisle (eller De l'Isle, 1688-1768), fransk astronom og geograf, professor ved det Russiske Videnskabernes Akademi 1726-1747. Hans nævnte kort har betegnelsen »Carte representant la situation et la distance de la Tartarie Orientale iusquaux terres les plus voisines de l'Amerique dressee pour la conduite des nouvelles navigations que l'on entreprendra sur ces mers«.

³ Simon Gardebol (oprindelig Hardebol), hollandsk probermester (dvs. specialist i undersøgelse af malme og ædle metaller). Blev tilknyttet Anden Kamtjatka-ekspedition og deltog i Spangbergs sejlads til Japan 1738-1739. Slog sig derefter ned på Kamtjatka, hvor han døde i 1750. Det nævnte brev fra Gardebol er trykt på russisk i VKE 1, s. 50-51.

⁴ Ivan Kirillovitj Kirilov (1689/1695? - 1737), russisk geograf, kartograf og statsmand, oversekretær i Senatet fra 1727. K. blev selv leder af en videnskabelig rejse, den såkaldte Orenburg-ekspedition fra 1734. K. var forfatter til den første økonomisk-geografiske beskrivelse af Rusland (udgivet posthumt) og initiativtager til kortværket »Atlas over Rusland« (første bind 1734).